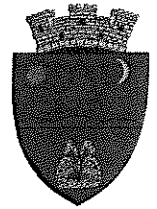

ROMÂNIA
JUDEȚUL COVASNA
CONSILIUL LOCAL AL ORAȘULUI COVASNA

Nr. înreg.: 3280/07.02.2023
Ind. Dos. IV/A/1

REFERAT DE APROBARE

**la proiectul de hotărâre privind aprobarea amplasamentului pentru
Monumentul de For Public – Orbán Balázs – în curtea Școlii Primare
„Orbán Balázs”, pe str. Gábor Áron nr. 1**

Prezentul referat de aprobare este elaborat în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (3) și art. 30 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reprezentând instrumentul de prezentare și motivare a proiectului de hotărâre.

Luând în considerare următoarele:

- Orbán Balázs a fost un scriitor, etnograf, istoric și om politic, membru corespondent al Academiei Maghiare de Științe, cunoscut și ca “cel mai mare secuî”;

- Între anii 1868-1873, după cutreierarea Ținutului Secuiesc Orbán Balázs publică o carte, în 6 volume, capodopera vieții sale, intitulată: „Descrierea Ținutului Secuiesc pe criterii istorice, arheologice, naturale și etnice”. În această carte, el dedică ample spații și descrierii realităților sociale, culturale, etnografice, lingvistice covăsnene de la mijlocul secolului al XIX-lea. Aici regăsim și prima evocare a Sântiliei voineștenilor, ca eveniment public major al comunității românești din zonă, strâns legat de practicarea păstoritului. Tot astfel, în acest volum descrie și Cetatea Zânelor din Covasna, cu legenda ei de basm, plină de mistere.

- În Orașul Covasna funcționează trei unități de învățământ, ca centre financiare cu personalitate juridică: Liceul Körösi Csoma Sándor, Școala Gimnazială Avram Iancu și Grădinița cu Program Prelungit Covasna.

În semn de omagiu și prețuire, în anul 2014 a fost dezvelit bustul savantului orientalist Körösi Csoma Sándor, monument de for public amplasat în curtea instituției de învățământ care îi poartă numele.

Tot astfel, în aceeași logică a cinstirii memoriei personalității după care a fost denumită instituția, în anul 2015 a fost inaugurat bustul lui Avram Iancu. Acesta este amplasat în curtea școlii gimnaziale cu același nume, din Cartierul Voinești-Covasna.

Ținând cont, că în cadrul Liceului Kőrösi Csoma Sándor funcționează Școala Primară Orbán Balázs, cu sediul în Orașul Covasna, str. Gábor Áron, nr. 1, considerăm oportună amplasarea și în curtea acestei structuri de învățământ – în mod similar cu celelalte - a unui monument de for public – bust – dedicat scriitorului, etnografului Orbán Balázs, al cărui nume poartă unitatea școlară. În semn de omagiu și cinstire a personalității sale și a operei literare pe care ne-a lăsat-o moștenire.

Astfel, pentru motivele arătate mai sus propunem:

- Aprobarea amplasamentului pentru Monumentul de For Public – „**Orbán Balázs**” – în curtea Școlii Primare „Orbán Balázs”, pe str. Gábor Áron nr. 1, pe suprafața de teren cu nr.cad. 28039, aflată în proprietatea publică a orașului și în administrarea Liceului Kőrösi Csoma Sándor.

- Dezvelirea monumentului de For Public „Orbán Balázs” în cadrul manifestărilor dedicate sărbătoririi împlinirea a 195 ani de la nașterea sa, în anul 2024.

Precizăm, că în Orașul Covasna nu există alte monumente de for public dedicate cinstirii memoriei scriitorului Orbán Balázs.

Costurile de realizare și ridicare a monumentului vor fi asigurate din donații și contribuții particulare, fără alocare de fonduri din sursele bugetare ale orașului.

Față de cele prezentate mai sus, s-a întocmit proiectul de hotărâre alăturat, cu propunerea de a fi adoptat în forma prezentată.

INIȚIATORI,

Consilieri locali,

Róbert Jeszenovics Károly, Viceprimar (UDMR)

Molnár János (UDMR),

Gazda István (UDMR),

Domaházi János (UDMR),

Jeszenovics Albert (UDMR),

Bodó Töhötöm (UDMR),

Vatány Ferenc (UDMR),

Bodó Enikő (UDMR),

Sasu Izabella (UDMR),

Becsek Éva (UDMR),

Fülöp Csaba (PCM),

Ferencz Botond (PCM)

ROMÂNIA
JUDETUL COVASNA
CONSILIUL LOCAL AL ORASULUI COVASNA

Nr. de înreg.: 3281/07.02.2023

Ind. dos.: IV/A/1

Inițiat de Consilieri locali,
Róbert Jeszenovics Károly, Viceprimar
Molnár János,
Gazda István,
Domaházi János,
Jeszenovics Albert,
Bodó Töhötöm,
Vatány Ferenc,
Bodó Enikő,
Sasu Izabella,
Becsek Éva,
Fülöp Csaba
Ferencz Botond

PROIECT DE HOTĂRÂRE NR. /2023

**privind aprobarea amplasamentului pentru Monumentul de For Public –
Orbán Balázs – în curtea Școlii Primare „Orbán Balázs”, pe str. Gábor
Áron nr. 1**

Consiliul local al orașului Covasna, întrunit în ședința ordinară/extraordinară din data de . .2023, ședința legal constituită, fiind prezentă majoritatea consilierilor în funcție () din totalul de 17 consilieri aleși,

Analizând referatul de aprobare al inițiatorilor, raportul compartimentului de specialitate, avizul comisiilor de specialitate pentru programe de dezvoltare economică- solcială, buget, finanțe, **administrarea domeniului public** și privat al orașului, **servicii publice** și comerț, pentru **amenajarea teritoriului** și urbanism, realizarea lucrărilor publice, **conservarea monumentelor istorice** și de arhitectură precum și avizul de legalitate dat de secretarul general al orașului,

Văzând Considerentele de oportunitate a amplasării unui monument de for public în Orașul Covasna, dedicat cinstirii și cultivării memoriei și operei scriitorului Orbán Balázs cu **nr. 2571/01.02.2023**;

În conformitate cu prevederile:

- art. 1, art. 2 alin. (1), art. 3 lit. „a”, art.4 lit. „d”, art. 5 din **Legea nr. 120 din 4 mai 2006** monumentelor de for public;

- art. 1, art. 2 alin. (1), art. 3 lit. „a”, art.4 lit. „d”, art. 5 din **Legea nr. 120 din 4 mai 2006** monumentelor de for public;
- **Poz.128** din anexa nr. 5 a **H.G. 975/2002** privind atestarea domeniului public al județului Covasna, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Covasna;
- art. 858 și art. 868 din **Legea nr. 287/2009** privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare;
- art. 2 alin. (1) și (2) și art. 3 alin. (1) lit. „d” din **Legea 50/1991** privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- art. 25 alin. (1) și art. 26 alin. (1) din **Legea nr. 350 din 6 iulie 2001** privind amenajarea teritoriului și urbanismul;
- Pct. 7 din Anexa nr. 4 din **OUG nr. 57/2019** privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare,
- Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a orașului Covasna pentru perioada 2021 – 2030, aprobată prin **HCL 146/2020**, cu modificările și completările ulterioare;
- art. 7 din **Legea nr. 52/2003** privind transparența decizională în administrația publică, republicată;

În temeiul art. 129 alin. (2) lit. „c”, alin. (6) lit. „c”, art. 139 alin. (3) lit. „e”, art. 196 alin. (1) lit. „a” și art. 243 alin. (1) lit. „a” din **OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ**, cu modificările și completările ulterioare,

Cu votul “pentru” a consilieri, “împotriva” a consilieri,

Hotărăște:

Art. 1 – Se aprobă amplasamentul pentru Monumentul de For Public – „**Orbán Balázs**” – în curtea Școlii Primare „Orbán Balázs”, pe str. Gábor Áron nr. 1, aflat în proprietatea publică a orașului și în administrarea Liceului Kőrösi Csoma Sándor, înscris în CF nr. Covasna, nr. cadastral 28039 , conform Planului de situație , **anexa** la prezenta.

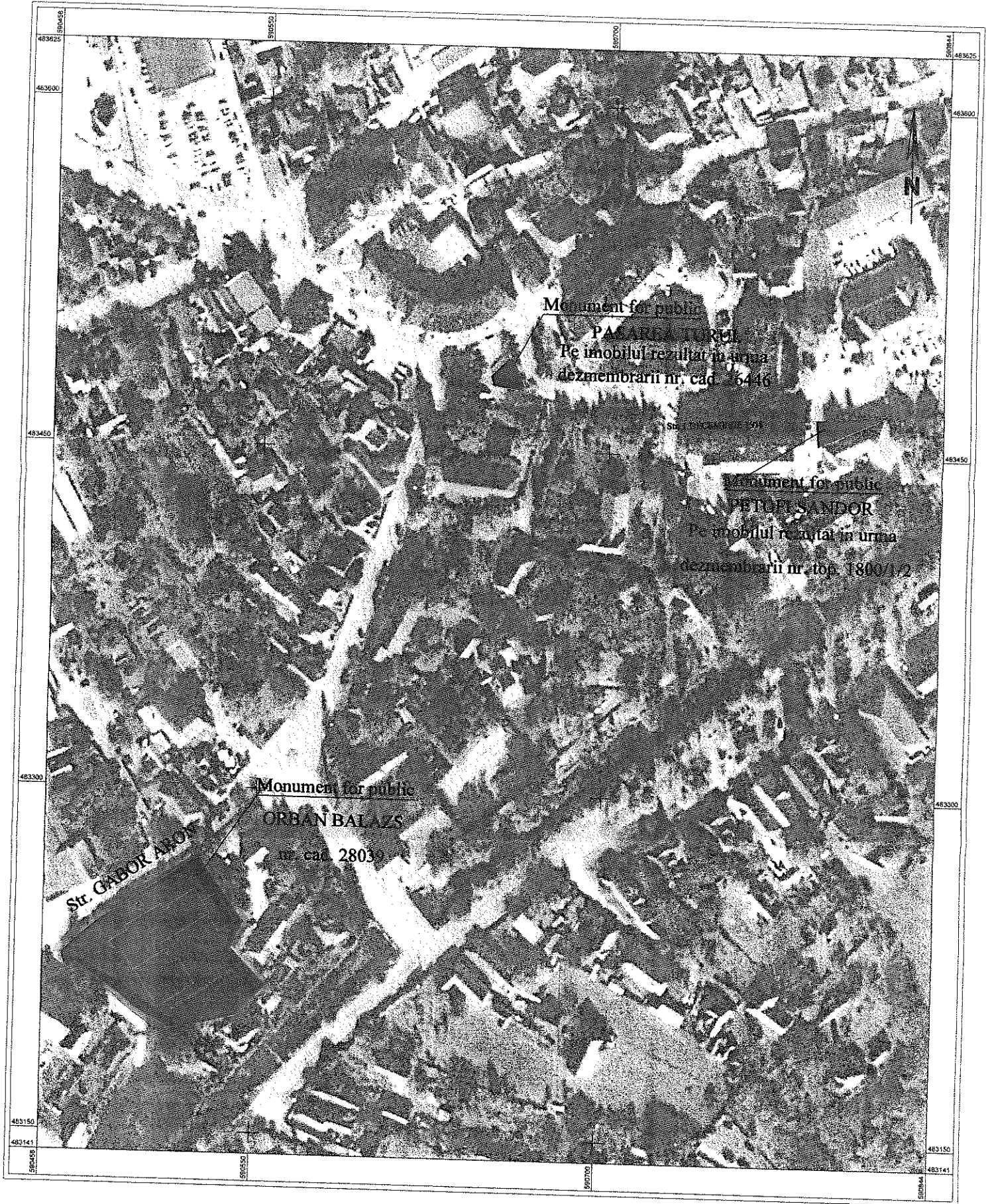
Art. 2 – Amplasarea monumentului de For Public „Orbán Balázs” se va realiza cu respectarea tuturor prevederilor legale în vigoare privind urbanismul și autorizarea executării lucrărilor de construcții, precum și cu avizul privind concepția artistică a monumentului de for public, emis de serviciul deconcentrat județean al Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 3 – Dezvelirea monumentului de For Public „**Orbán Balázs**” va avea loc în cadrul manifestărilor dedicate sărbătoririi împlinirii a 195 ani de la nașterea lui Orbán Balázs, în anul 2024.

Art. 4 – Cu aducerea la îndeplinire a prezentei se vor ocupa consilierii locali inițiatori și primarul orașului Covasna.

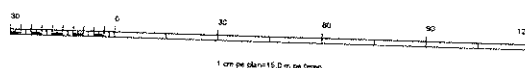
PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,

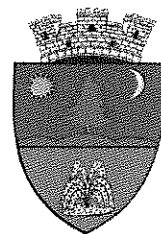
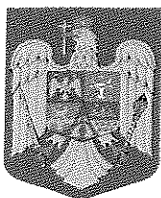
**CONTRASEMNEAZĂ,
SECRETAR GENERAL
AL ORAȘULUI COVASNA,
VASILICA ENEA**

Sistem de proiectie: Stereografic 1970

Scara 1:1500

JUDEȚUL COVASNA
PRIMĂRIA ORAȘULUI COVASNA

SERVICIUL AMENAJAREA TERITORIULUI ȘI URBANISM

RO-525200 Covasna, str. Pîliske nr.1, jud. Covasna; Tel.:+40-267-340001 / interior 113; E-mail: urbanism@primariacovasna.ro

Nr. înreg.: 7855/23.03.2023

Ind. dos.: IV/A/1

RAPORT DE SPECIALITATE

**la proiectul de hotărâre privind aprobarea amplasamentului pentru
Monumentul de For Public – Orbán Balázs – în curtea Școlii Primare
„Orbán Balázs”, pe str. Gábor Áron nr. 1**

Având în vedere inițiativa Consilierilor locali Jeszenovics Róbert Károly, Molnár János, Gazda István, Domaházi János, Jeszenovics Albert, Bodó Töhötöm, Vatány Ferenc, Bodó Enikő, Sasu Izabella, Becsek Éva, Fülöp Csaba și Ferencz Botond de a amplasa bustul lui Orbán Balázs în curtea Școlii Primare ”Orbán Balázs”, pe str. Gábor Áron nr.1, s-a întocmit prezentul raport.

Imobilul sus menționat este înscris în *CF nr. 28039 Covasna, cu nr. cadastral identic*, aflată în proprietatea publică a orașului Covasna și în administrarea Liceului Kőrösi Csoma Sándor.

În conformitate cu documentația de urbanism nr. 1062/1998 faza P.U.G., aprobată prin hotărârea Consiliului Local al orașului Covasna nr. 10/2000, prelungit cu H.C.L. nr.165/2018, terenul care face obiectul studiului se identifică în intravilanul orașului Covasna, jud. Covasna.

Orbán Balázs a fost un scriitor, etnograf, istoric și om politic, membru corespondent al Academiei Maghiare de Științe, cunoscut și ca “cel mai mare secuî”.

Ținând cont, că în cadrul Liceului Kőrösi Csoma Sándor funcționează Școala Primară Orbán Balázs, cu sediul în Orașul Covasna, str. Gábor Áron, nr. 1, se consideră oportună amplasarea în curtea acestei structuri de învățământ, în semn de omagiu și cinstire a personalității sale și a operei literare pe care ne-a lăsat-o moștenire, a statuii personalității după care a fost denumită instituția.

În Orașul Covasna nu există alte monumente de for public dedicate cinstirii memoriei scriitorului Orbán Balázs.

Amplasarea monumentului de for public se va realiza cu respectarea tuturor prevederilor legale aplicabile privind urbanismul și autorizarea executării lucrărilor în construcții, precum și cu avizul privind concepția artistică a monumentului de for public, emis de Direcția Județeană pentru Cultură - Covasna.

În contextul celor menționate, având în vedere competențele consiliului local prevăzute de art. 139, alin. 3, lit. e), din Ordonanța de Urgență nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, compartimentul de urbanism consideră ca **proiectul de hotărâre privind aprobarea amplasamentului pentru Monumentul de For Public – Orbán Balázs – în**

curtea Școlii Primare „Orbán Balázs”, pe str. Gábor Áron nr. 1, poate fi supus spre analiză și aprobare consiliului local.

Arhitect Șef,
ing. Ambrus Attila

Întocmit,
Kovács Brigitta

Orbán Balázs

-Succinte referințe biografice și literare-

-Considerente de oportunitate a amplasării unui monument de for public în Orașul Covasna, dedicat cinstirii și cultivării memoriei și operei scriitorului-

Orbán Balázs s-a născut în anul 1829, în satul Lengyelfalva - Imperiul austriac - azi Polonița, județul Harghita, România, și a decedat în anul 1890, la Budapesta, Austro-Ungaria.

Cunoscut și ca "*cel mai mare secu*", Orbán Balázs a fost un scriitor, etnograf, istoric și om politic, membru corespondent al Academiei Maghiare de Științe.

Se trage dintr-o familie de secu. Tatăl său a fost Orbán János, ofițer în timpul războaielor napoleoniene. Mama sa, Knenchtel Eugénia, provenea dintr-o familie mixtă: maghiară, respectiv italiană, sau greacă, având și ascendenți originari din Istanbul.

Orbán Balázs și-a început studiile la Odorheiu Secuiesc, dar a părăsit țara natală în primăvara anului 1846, plecând la Constantinopol cu familia sa pentru succesiunea din partea bunicii fanariote, Eugenia Foresti. Se folosește de ocazia ivită și cutreieră Orientul-Mijlociu. Ajunge în Egipt, unde vizitează piramidele, iar în Țara Sfântă cutreieră locurile biblice.

Studiază cultura antică a grecilor, scrie cu admirație despre revoluția grecilor. Despre aceste călătorii va scrie mai târziu o carte în 6 volume, cu titlul: „*Călătorie Orientală*”.

În Atena află dintr-un ziar occidental despre revoluția maghiară. Organizează o armată mică în capitala Turciei, și pornește acasă, dar în Vidin află că revoluția a fost suprimată. În perioada următoare ajută emigranții cu cazare și loc de muncă. Viața lui este marcată de întâlnirea lui cu Kossuth Lajos. Nu mai poate să intre pe teritoriul Imperiului Austriac, fiind considerat inamic al monarhiei. Se duce la Londra, unde se întâlnește cu Teleki Sándor, prietenul lui Petőfi Sándor. Este influențat de acesta și de întâlnirea sa cu scriitorul francez Victor Hugo, aflat pe insula Jersey. Se poate întoarce acasă numai în 1859.

Perioada absolutismului și a atenuării o folosește la cutreierarea Ținutului Secuiesc. Vizitează fiecare localitate, ruină, raritate naturală. Fotografiază și notează tot ce vede. Rezultatul călătoriei este o carte publicată între anii 1868-1873, în 6 volume, intitulată: „*Descrierea Ținutului Secuiesc pe criterii istorice, arheologice, naturale și etnice*”.

În această carte, care este capodopera vieții sale, el dedică ample spații și descrierii realităților sociale, culturale, etnografice, lingvistice covăsnene de la mijlocul secolului al XIX-lea. Aici regăsim și prima evocare a Sântiliei voineștenilor, ca eveniment public major al comunității românești din zonă, strâns legat de practicarea păstoritului. Tot astfel, în acest volum descrie și Cetatea Zânelor din Covasna, cu legenda ei de basm, plină de mistere.

În anul 1872 Orbán Balázs devine membru al Dietei Maghiare. Publică discursurile lui parlamentare, ajungând și acestea la 6 volume. Între timp lucrează la *Szejkefűrdő* (Băile Seiche), construite de el. Scrie studii de istorie și articole de ziar.

În anul 1888 activitatea sa cultural-științifică este recunoscută de către Academia Științifică Maghiară, care îl primește printre membrii săi.

Moare fără urmași. Lasă poporului său averea sa ca moștenire. Este înmormântat la Băile Seiche, după cum a cerut în testamentul lui.

În Orașul Covasna funcționează trei unități de învățământ, ca centre financiare cu personalitate juridică: Liceul Kőrösi Csoma Sándor, Școala Gimnazială Avram Iancu și Grădinița cu Program Prelungit Covasna.

În semn de omagiu și prețuire, în anul 2014 a fost dezvelit bustul savantului orientalist Kőrösi Csoma Sándor, monument de for public amplasat în curtea instituției de învățământ care îi poartă numele.

Tot astfel, în aceeași logică a cinstirii memoriei personalității după care a fost denumită instituția, în anul 2015 a fost inaugurat bustul lui Avram Iancu. Acesta este amplasat în curtea școlii gimnaziale cu același nume, din Cartierul Voinești- Covasna.

Ținând cont, că în cadrul Liceului Kőrösi Csoma Sándor funcționează Școala Primară Orbán Balázs, cu sediul în Orașul Covasna, str. Gábor Áron, nr. 1, semnatarii prezentei consideră oportună amplasarea și în curtea acestei structuri de învățământ – în mod similar cu celelalte - a unui monument de for public – bust – dedicat scriitorului, etnografului Orbán Balázs, al cărui nume poartă unitatea școlară. În semn de omagiu și cinstire a personalității sale și a operei literare pe care ne-a lăsat-o moștenire.

Propunem ca dezvelirea monumentului să aibă loc în anul 2024, atunci când sărbătorim împlinirea a 195 ani de la nașterea sa.

Suprafața de teren cu nr.cad. 28039, aferentă curții școlii se află în proprietatea publică a orașului și este în administrarea Liceului Kőrösi Csoma Sándor.

Precizăm, că în Orașul Covasna nu există alte monumente de for public dedicate cinstirii memoriei scriitorului Orbán Balázs.

Costurile de realizare și ridicare a monumentului vor fi asigurate din donații și contribuții particulare, fără alocare de fonduri din sursele bugetare ale orașului.

Bustul va fi dezvelit cu respectarea tuturor reglementărilor legale incidente în domeniu.

Inițiatori:

Primar: Gyerő József (UDMR);

Viceprimar: Jeszenovics Róbert-Károly (UDMR);

Consilieri locali: Molnár János (UDMR), Gazda István (UDMR), Domaházi János (UDMR), Jeszenovics Albert (UDMR), Bodó Tőhötöm (UDMR), Váányi Ferenc (UDMR), Bodó Enikő (UDMR), Sasu Izabella (UDMR), Becsek Éva (UDMR), Fülöp Csaba (PCM), Ferencz Botond (PCM)